

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZEK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

Adatok a közös agrárpolitikában – kiaknázatlan
maradt a nagy adathalmazok szakpolitikai
értékelésre történő felhasználásában rejlő
potenciál

Tartalom

I. ÁLTALÁNOS BEVEZETÉS A BIZOTTSÁG VÁLASZAIHOZ	2
II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE.....	3
1. Az adatközpontú közös agrárpolitika.....	3
2. A néhány adathiány ellenére a Bizottság elegendő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy hatásvizsgálatot végezzen és a célnak megfelelő szakpolitikákat javasoljon.....	3
3. A mezőgazdasági számviteli információs hálózat az egyik fő adateszköz.....	4
4. A felmérésektől a magáncélú érzékelőkön keresztül gyűjtött adatokig	4
5. A Számvevőszék bevált gyakorlatnak tartja az adatokhoz való egyetlen hozzáférési pont biztosítását.....	5
III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK AJÁNLÁSAIRA.....	5
1. 1. ajánlás – Az IIER-ből származó lebontott adatok felhasználására vonatkozó keret létrehozása.....	5
2. 2. ajánlás – Adatforrások nagyobb mértékű felhasználása és fejlesztése a szakpolitikai igények kielégítése érdekében	5

Ez a dokumentum az Európai Bizottság által a [költéségetési rendelet 259. cikkével](#) összhangban az Európai Számvevőszék különjelentésében foglalt észrevételekre adott válaszokat mutatja be, amelyeket a különjelentéssel együtt kell közzétenni.

I. ÁLTALÁNOS BEVEZETÉS A BIZOTTSÁG VÁLASZAIHOZ

A Bizottság nagy mennyiségű adattal rendelkezik a közös agrárpolitika (KAP) tervezéséhez, nyomon követéséhez és értékeléséhez. Ezek az adatok a KAP ciklusának különböző szakaszaiban, nevezetesen az elemzés, a szakpolitika kidolgozása, az alternatív szakpolitikai lehetőségek hatásvizsgálata, a szakpolitika végrehajtása és a kapcsolódó nyomon követés, ellenőrzés és értékelés során, de más területek, például a nemzetközi tárgyalások, a kommunikáció, az erőforrás-gazdálkodás stb. tekintetében is az adatok széles körének gyűjtésére és felhasználására irányuló korábbi és jelenlegi erőfeszítések eredményei.

Ahogy a KAP szakpolitikai célkitűzései az évek során változtak, úgy változtak az adatok iránti igények is, és más szempontokra is kiterjedtek, például az agrár-környezetvédelmi változókra, a kibocsátásokra, a bioenergiára stb. Ezt a nagy mennyiségű adatot a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság (DG AGRI) és az Európai Bizottság napi szinten használja fel, de a hatásvizsgálatok elvégzésekor szélesebb körben használják. A KAP jövőjéről szóló legutóbbi hatásvizsgálat példátlan mennyiségű adaton, tanulmányon és egyéb kutatáson, értékelésen, modellezési eszközökön, fejlett módszertanokon alapult a mennyiségi és minőségi inputok összegyűjtése és a lehetőségek rangsorolása stb., valamint egy inkluzív és kiterjedt szolgálatközi munkafolyamat céljából, amelybe több mint egy éven keresztül több tucat munkatársat vontak be a DG AGRI-ban és a Bizottságban. A Bizottság különböző kezdeményezéseket indított a meglévő adatok jobb felhasználása és a tagállamok közötti adatmegosztás megkönnyítése érdekében.

Az Európai Számvevőszék nagy adathalmazok felhasználásáról szóló jelentése elismeri, hogy a Bizottság nagy mennyiségű adattal rendelkezik, és megvizsgálja, hogy a Bizottság megfelelően használja-e fel azokat. Ez a jelentés üdvözlendő annak relevanciája és időszerűsége miatt, amikor a digitális technológiák fejlődése egyre növekvő mennyiségű adatot generál. A Bizottság egyetért a Számvevőszék azon felhívásával, hogy jobban használják fel a tagállamok birtokában lévő lebontott adatokat, és gyűjtsék össze és integrálják ezeket és más új adatforrásokat néhány fennmaradó adathiány kezelése érdekében. A Bizottság emellett folytatni fogja az adatmegosztás és -integráció előtt álló akadályok felszámolásával, valamint a helyettesítő és modellezési megközelítések kidolgozásával kapcsolatos munkát.

A nagy mennyiségű adatnak, a megfelelő eszközöknek és módszertanoknak, valamint a tapasztalt és képzett tisztviselőknek köszönhetően a Bizottság képes volt értékelni az átfogó szakpolitikai teljesítményt, és részletes hatásvizsgálatok révén kezelni a hiányosságokat és tényeken alapuló szakpolitikai javaslatokat kidolgozni.

Mint minden vállalkozás és intézmény számára, az elkövetkező évek legnagyobb kihívása az lesz, hogy az adat- és digitális forradalom által generált nagy adathalmazokhoz való jobb hozzáférés és azok jobb felhasználása a dolgok internetéhez csatlakoztatott eszközök és érzékelők sokasága révén valósuljon meg. A Bizottság jelentős beruházásokat hajt végre a keretjogszabályok (pl. adatmegosztási jogszabály, az európai adatkormányzásról szóló jogszabály, a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály stb.), a célzott kutatás és a szükséges infrastruktúrák létrehozásához nyújtott pénzügyi támogatás terén.

A Bizottság teljes mértékben elfogadja az ajánlásokat.

Az ellenőrzés Számvevőszék általi lezárása óta néhány kulcsfontosságú területen további előrelépés történt:

- A „termelőtől a fogyasztóig” stratégiával összhangban gyors ütemben halad a mezőgazdasági számviteli információs hálózatról (FADN) a mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatra (FSDN) való áttérésre irányuló munka. Intenzívebbé váltak a tagállamokkal folytatott adatcserék, és jelenleg kidolgozás alatt áll az FSDN új alapjogi aktusának tervezete a Bizottság általi elfogadás céljából.
- Az IIER-hez kapcsolódó végrehajtási és felhatalmazáson alapuló jogi aktusok kidolgozása a végéhez közeledik, és azokat hamarosan szavazás, illetve elfogadás céljából benyújtják. Ezek magukban foglalják az új területmegfigyelő rendszer részleteit.
- A nyomon követésre és értékelésre szolgáló adatokról szóló végrehajtási rendelet tervezetét a bizottságokban és szakértői csoportokban megvitatták a tagállamokkal, és elfogadása 2022 közepére várható.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. Az adatközpontú közös agrárpolitika

A jelentés elismeri, hogy a Bizottság nagy mennyiségű adatot őriz a KAP tervezéséhez, nyomon követéséhez és értékeléséhez¹. Ezek az adatok az adatok széles körének gyűjtésére irányuló korábbi és jelenlegi erőfeszítések eredményei, amelyeket széles körben felhasználtak a közös agrárpolitika ciklusának különböző szakaszaiban. A KAP-nak az elmúlt 60 év során felmerülő kihívások (pl. élelmezésbiztonság, élelmiszer-biztonság, környezetvédelem, éghajlat stb.) kezelésére irányuló, változó szakpolitikai célkitűzéseivel és a polgárok elvárásaival az adatokkal kapcsolatos igények is fejlődtek és más szempontokra is kiterjedtek, például az agrár-környezetvédelmi változókra, a kibocsátásokra, a bioenergiára stb.

2. A néhány adathiány ellenére a Bizottság elegendő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy hatásvizsgálatot végezzen és a célnak megfelelő szakpolitikákat javasoljon

Míg a számvevőszéki jelentés elismeri, hogy a Bizottság nagy mennyiségű adatot őriz a KAP tervezéséhez, nyomon követéséhez és értékeléséhez, néhány javításra szoruló területet is említ. A Bizottság egyetért ezzel az értékeléssel, és bár – amint azt a jelentés megállapítja – nagy mennyiségű releváns adattal rendelkezik, folyamatosan megpróbált foglalkozni azzal a néhány területtel, ahol nehezebb beszerezni az adatokat, az alábbiak révén:

- a tagállamok ösztönzése ezen adatok gyűjtésére;
- statisztikai adatgyűjtés társfinanszírozása (pl. FADN – mezőgazdasági számviteli információs hálózat, FSS/IFS – Gazdaságszerkezeti felmérés/Integrált mezőgazdasági felmérés, LUCAS – Földhasználati és földfelszín-borítottsági összeírás);
- adatkészletek vásárlása;
- források befektetése a tagállamok adatmegosztásának megkönnyítése érdekében;
- igényre szabott kutatási és innovációs intézkedések; valamint
- helyettesítő és modellezési eszközök használata.

¹ Lásd a Számvevőszék jelentésének 16–21. szakaszát.

Az adathiányok között a Számvevőszék megemlíti a háztartások jövedelmét, azaz azt a tényt, hogy a Bizottság nem gyűjt részletes adatokat a mezőgazdasági termelők háztartásának egyéb bevételi forrásairól. A Számvevőszék közelmúltbeli különjelentéseire² válaszul a Bizottságnak lehetősége nyílt arra, hogy hivatkozzon arra, amit az e konkrét adatgyűjtéssel kapcsolatos kedvezőtlen költség-haszon elemzésnek vél, amely a tagállamok erős ellenállása ezen információk összegyűjtésével szemben.

A Bizottság ezért úgy véli, hogy a rendelkezésre álló nagy mennyiségű releváns adat (és a fennmaradó néhány hiányosság kezelésére irányuló munka) lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy elegendő ismerettel rendelkezzen a hatásvizsgálat elvégzéséhez és a célnak megfelelő szakpolitikák meghatározásához.

3. A mezőgazdasági számviteli információs hálózat az egyik fő adateszköz

A mezőgazdasági számviteli információs hálózat (FADN) a DG AGRI fő adateszközei és informatikai rendszerei közé tartozik. Ez a DG AGRI egyik legfontosabb adattára, amely egyedi adatokat gyűjt, széles körben használatos, és alapvető fontosságú a szakpolitikai ciklus különböző szakaszaiban (hatásvizsgálat, szakpolitikai végrehajtás, értékelés). A mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatra való átállás (FSDN) jelentős fejlemény a DG AGRI adatainak rendelkezésre állása terén, és célja éppen a fenntarthatóság környezeti és társadalmi vonatkozásaival kapcsolatos jelentős adathiányok megszüntetése. Magában foglalja továbbá az adatok jobb megosztására és az összegyűjtött információk hatékonyabb felhasználására irányuló átfogó korszerűsítést, amelynek célja többek között a mezőgazdasági termelők számára nyújtott tanácsadás és összehasonlító teljesítményértékelés.

4. A felmérésektől a magáncélú érzékelőkön keresztül gyűjtött adatokig

Az új technológiák lehetővé teszik, hogy érzékelőkön és a dolgok internetének más eszközein keresztül példátlan mennyiségű adatot állítsanak elő. A legrelevánsabb adatok hasznosítása és kiaknázása hatalmas lépést jelenthet a meglévő adathiányok megszüntetése felé, és adott esetben felválthatja a meglévő, nehézkes és költséges felméréseket. Az elmúlt két évben a Bizottság jogalkotási javaslatokat fogadott el az adatkormányzás és adatmegosztás területén (pl. adatkormányzásról szóló rendelet, adatmegosztási jogszabály) azzal a céllal, hogy megragadja az ilyen nagy adathalmazokban rejlő kiaknázatlan lehetőségeket. Az ezen új adatforrásokhoz való hozzáférés megvalósítása terén tett bármilyen előrelépés nem automatikus, hanem ösztönzők, infrastruktúrák és mindenki számára előnyös megoldások kialakítását teszi szükségessé.

2019-ben a Bizottság javaslatot tett a Horizont Európa keretén belüli, a mezőgazdasági adatokkal foglalkozó partnerségre azzal a céllal, hogy összekapcsolják a köz- és magánérdekeket a mezőgazdasági adatok felhasználása, további felhasználása és kiaknázása, valamint az adatalapú megoldások biztosítása tekintetében.

A Bizottság továbbá közös adatterek létrehozásán dolgozik, többek között a mezőgazdaság területén is, azzal a céllal, hogy biztonságos és megbízható adattér jöjjön létre, amely lehetővé teszi a mezőgazdasági ágazat számára az adatok átlátható módon történő megosztását és az azokhoz való hozzáférést, valamint gazdasági és környezeti teljesítményének növelését. Ezen adattér elsődleges célja a magánszereplők (pl. mezőgazdasági termelők, gépgyártók, valamint vetőmagtermelő

² Például a 01/2016. sz. különjelentés és a 10/2018. sz. különjelentés.

vállalatok, biztosítók, bankok stb.) és a tágabb értelemben vett digitális gazdaság kiszolgálása új szolgáltatások létrehozása érdekében; bizonyos adatok a szakpolitikai döntéshozatal szempontjából is hasznosak lehetnek. A Bizottság nemrégiben koordinációs és támogatási tevékenységre (CSA) irányuló felhívást tett közzé, amely feltárja az érdekelt feleket és a tagállamokat bevonó jövőbeli adattár telepítésének lehetőségeit és elvi megközelítéseit. A CSA eredményei 2024-re várhatók.

5. A Számvevőszék bevált gyakorlatnak tartja az adatokhoz való egyetlen hozzáférési pont biztosítását

A Bizottság üdvözlöi a Számvevőszék pozitív értékelését, miszerint előrelépés történt abban a tekintetben, hogy a DG AGRI agrár-élelmiszeripari adatportálján keresztül bőséges adat áll a szélesebb körű nyilvánosság rendelkezésére³. A releváns adatok gyűjtésére és felhasználására irányuló erőfeszítéseket – többek között olyan fejlett módszerekkel, mint a nagy agroökonómiai modellek – kiegészíti az arra irányuló erőfeszítés, hogy a legrelevánsabb adatokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék. Ez az adatok letöltését szolgáló egyértelmű vizualizációk és felhasználóbarát interfészek révén valósul meg, biztosítva a gépek közötti funkciókat és a mobiltelefonon/táblagépen keresztüli hozzáférést is.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK AJÁNLÁSAIRA

1. 1. ajánlás – Az IIER-ből származó lebontott adatok felhasználására vonatkozó keret létrehozása

A Bizottság elfogadja az 1. ajánlást, és tovább fog dolgozni az IIER-ből és más tagállami adatforrásokból származó adatok megosztására és további felhasználására vonatkozó jogi, technikai és adminisztratív keret kialakításán, azon túlmenően, amit a Bizottság az éves teljesítményjelentésekben megkap. Ezek az adatok hasznosak lesznek a szakpolitika nyomon követéséhez és értékeléséhez.

Ajánlott megvalósítási határidő: 2024

2. 2. ajánlás – Adatforrások nagyobb mértékű felhasználása és fejlesztése a szakpolitikai igények kielégítése érdekében

a) A meglévő adatforrások (pl. közigazgatási adatok és statisztikai felmérések, valamint Kopernikusz-adatok) nagyobb mértékű felhasználása, új adatforrások figyelembevétele vagy a meglévők kombinálása

A Bizottság folyamatosan próbálja újra felhasználni a meglévő, más célokra gyűjtött adatokat. A Bizottság ezért elfogadja a 2. ajánlás a) pontját, amely szerint jobban ki kell használni a meglévő

³ <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/home.html>

adatforrásokat (pl. közigazgatási adatok és statisztikai felmérések, valamint Kopernikusz-adatok), figyelembe véve az új adatforrásokat vagy a meglévőket kombinálva.

b) Annak megvizsgálása, hogy lehetséges-e helyettesítő vagy közvetett adatforrásokat használni, amikor a fő mutatók vagy szempontok (pl. a mezőgazdasági termelők gazdaságon kívüli jövedelme) értékeléséhez közvetlen forrásokat nem lehet használni

A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás b) pontját, és tovább dolgozik a megfelelő helyettesítő és egyéb módszerek azonosítására szolgáló fejlettebb módszereken.

c) A mezőgazdasági gépekre vonatkozó adatok szélesebb körű felhasználása lehetőségének értékelése

A Bizottság elfogadja a 2. ajánlás c) pontját, amely a mezőgazdasági gépekre vonatkozó adatok szélesebb körű felhasználásának lehetőségére vonatkozik. A Bizottság folytatni fogja a mezőgazdasági gépek rendelkezésre álló adatainak feltárására és felhasználására irányuló munkát, az adatgyűjtési eszközök kifejlesztésével.

Ajánlott megvalósítási határidő: 2025